

SİYAH
BEYAZ

zıt
etizoggo

KIRKOR SAHA KOĐLU

04.02.2022 - 05.03.2022

Açılış / Opening 04.02.2022, 18:00

Söyleşi: Emre Zeytinoğlu

Kirkor Sahakoğlu'nun
“Zıt” temalı sergisi üzerine
bir söyleşi.

Bazen birbirine yabancı, bazen birbirine tezat oluşturan fikirlerin veya kavramların bir araya geldiği, önce çatıştığı sonra bir birliktelik oluşturduğu rastlantısal bir yolculuk bu.

Tıpkı hayat gibi hiç kurgulanmadan, provası olmadan yaşanan bir süreç...

Siyah ile beyaz, soğuk ile sıcak, bilinç ile bilinçaltı veya kurgu ile rastlantısal kadar “zıt” fikirlerin korkmadan, öylesine, herşeyi kendi akışına bırakıp o muhteşem birlikteliğe kavuştuğu bir sentez bu.

This is an undevise exploration where conflicting and somehow unlikely thoughts and concepts come together, clash and eventually synthesise with each other.

An unarranged and spontaneous event like life itself.

Concepts as “opposite” as black and white, cold and hot, conscious and subconscious, planned and coincidental, adapting casually with confidence to form a wonderful combination resulting in a synthesis.

İsimsiz/Untitled, 2017
tuval üzerine karışık teknik ve altın varak / mixed media and gold leaf on canvas
85,5 X 62 cm.

Emre Zeytinoğlu: İlk olarak şu soru ile başlayayım: Fikirlerin ve kavramların tezatlığı ama aynı zamanda da birliktelik oluşturması, pratik yaşamın kendisi ile sanat arasında nasıl bir ilişki olduğunu bize gösteriyor?

Kirkor Sahakoğlu: Bu tezatlar konusu bana göre zaten hayatın ta kendisi. Yaşamın kendisinde olmazsa olmaz. Yani pratik yaşam bir yandan her gün, her an kendi kaosunu yaratıyor zaten. Kişilik olarak çok da programlı yaşayan bir insan değilim. Kendimi bildim bileli bir çelişkiler yumağı ile sarmalanmış hissediyorum. Bu durum hiç de rahatsız edici değil bana göre. Gel seninle 2017 yılına gidelim. Galata Rum İlkokulu'ndaki "Utopia" sergisini hatırlayalım. Herakleitos'u bu kez farklı ele alalım... Herakleitos'un "Zıtların Birliği ve Savaşı" bana çıkış noktası oldu. Herakleitos'un metafiziğinin bir dayanak noktası. Zıtların savaşı ve birliği fikrinde varlık ve var olmayan eşit derecede gerçektir, her ikisi de doğru ve birbirinin aynıdır.

Bir şeylerin ortaya çıkışı, başlangıcı ve geçip gitmesi, sona ermesi. Örneğin; insan doğar ve ölür. Doğumu ile ölümü arasında mutlaka değişimler olur; fakat bu değişimlerin hiçbiri doğum veya ölüm gibi kalıcı, önemli değildir. Başlangıç noktası var olmayandan varlığa dönüşürken, bitiş noktası da varlıktan var olmayana geçiştir. Kısacası varlık ve var olmayan aynı zamanda her şeyin içindedir.

Bu noktadan yola çıkarak Herakleitos, her şeyin kendi içinde zıtları barındırdığını söyler. Var olan her şey zıt kutupların uyumudur. Uyum iki zıt kutup içerirken aynı zamanda bir birliği de gösterir. Her şey kendi içinde zıddını taşır ve ancak zıt kutbu sayesinde var olur. Yani bütün şeylerin merkezinde çatışma yatar.

İşte bu çatışmadan yola çıkarak pratik yaşamın kendisi ile sanat arasındaki bağlantıda bir tuvalin karşısına geçtiğimde ne yapacağımı kurgulama ile bilememe, kendi akışına bırakma uçları egemen oluyor. Kendi var olma sürecinde kavganın, uyumun, ahengin, tezatın, aynı anda rol almasını izliyorum. Bu süreç tabii ki rastlantısal bir ritüel ile yaşıyor.

E. Z. İlk soruya bağlı olarak şu da sorulabilir: Yaşamın kurgulanmış bir toplumsallık içine sıkışması ve her şeyin klişe kurallara ve hareketlere bağlanması karşısında, sanatın işlevini nasıl tanımlayabiliyorsun? Daha açık bir söyleyişle, sanatın tedavi edici bir yanı mı var, yoksa yaşamı deşifre mi ediyor?

K. S. İlk sorudaki gibi devam edeyim. Nakaratlar öldürücüdür. Yaşam gerçek bir oyundur, provası yoktur. 3 yıl sonrasına seyahat programı yapan birisi değilim. Sürprizi olmayan bir hayat yaşamış insan acaba gerçekten yaşamış mıdır? Riskler bizi var ederler. Peki sanat bu durumu tedavi mi eder yoksa deşifre mi eder? Ben tedavi ettiğini düşünmüyorum. Sanat bir ilaç değil ki. Ben sanatın hayatın ta kendisi, bir yaşam biçimi olduğunu düşünürüm. Deşifre eder mi? Evet. Bakmayı, görmeyi bilen gözlere deşifre eder. Var olanın resminden ziyade var olmayanın resmini konuşuyorsak, o altta kalmış, görünmeyeni ortaya çıkarır diye düşünüyorum. Milan Kundera'nın

"Sadece rastlantı bir şeyler söyler bize" sözü benim için çok belirleyicidir. Hatta bir şeyi de ilave etmek isterim. Bu var etme sürecinde gizlenmiş mevcut formların döngüsel ritmini de izleme şansı verir bize.

E. Z. Müzik ya da soyut resim gibi örnekleri düşünürsek (ki senin resimlerinin de her zaman soyuta yöneldiğini biliyoruz) söz konusu soyut tavır, bu zıtlığı vurgulamakta daha mı etkili bir eylem ortaya koyabilir?

K. S. Kesinlikle! O günler bana göre çok gerilerde kaldı. Bir nesnellığı resmederken yapabileceğiniz en fazla yorum farklılığı getirmektir. Halbuki soyut sanatta her şey daha özgür. Başlangıcından bitimine kimsenin hesaplayamayacağı bir yolculuk bu. Bu durum tabii ki müzikte de varlığını koruyor. Notalara bağlı kalmaksızın, tam o anda, o ortamın da ruh halini katarak, yaratılan "doğaçlama" tınılar muhteşem bir sonuç yaratır. Zaten aynı sudan iki kez geçemeyiz değil mi? İşte ister plastik sanatlarda ister müzikte sadece bu soyut tavır bizlere gerekli özgürlüğü tanır.

İsimsiz/Untitled, 2017
tuval üzerine hint su boyası + akrilik ve altın varak / indian water paint + acrylic and gold leaf on canvas
85,5 X 62 cm.

E. Z. *Ve bu kez de daha önceki sorulara bağlı bir soru ile devam edelim: Senin ressamlığının yanı sıra, müziğe hayli yakınlığının olduğunu da biliyorum. O halde kendi resimlerin ile müzik arasında ilkesel bir bağdan söz edebilir miyiz?*

K. S. Yaptığım her resmin içinde gizlenmiş bir tını olduğunu söyleyebilirim. Acının resminde farklı olan bu tını, suyun resminde farklı bir boyuta geçer. Bu tınıları hissetmek için mutlaka çevrede bir müzik olmasına da gerek yoktur. Zaten bu resim sürekli kendi kendine bir transformasyondur. Sadece müzik de yoktur. Fakat bunu söylerken bir hususu da hatırlatmakta fayda var. 2015 yılında Aya İriñi’de bir Tigran Hamasyan konserine gittim. Tigran küçük bir koro eşliğinde ve bilindik ezgilerle yola çıkıyordu ancak her parçada muhteşem bir doğaçlama yorum getiriyordu. Ben konserin ilk dakikalarından itibaren farklı bir uzama geçmiştim. Konser boyunca beynimde sürekli resim yaptığımı hatırlıyorum. İşte beynime yazdığım o notlar 2019 yılının Milli Reasürans’taki “Passion” sergisini oluşturmuştu.

E. Z. *Aslında hem senin hem de soyut tavrı benimsemiş diğer sanatçıların karşılaşabileceği bir zorluğun olmasından her zaman bir kuşku duyuyorum, o da şu: İnsanlarda “görme” ile ilgili bir alışkanlık var, yani örneğin; soyut bir resme bakan bir kişi, orada son derece somut bazı biçimler görmeye çalışıyor. Ya da bu somut biçimler rastlantısal olarak resimde belirebiliyor. Ve hatta bir ressam farkında olmadan, çevresinde sürekli gördüğü birtakım biçimleri o soyut yapıtına da aktarabiliyor. Bu duruma katılıyor musun ya da ne düşünüyorsun?*

K. S. Yine bir an için Passion’a dönersek Duvar Gazetesindeki yazısı için Evrim Altuğ “Türkiye’de soyutlamadan halen çekiniyor mu? Üstelik Anadolu gibi, soyutlamanın, sembolizmin adeta ana vatanı sayılan bir yerde niye soyut resimlerin karşısına geçtiğimizde adeta bir turistle karşılaşmışız gibi hissediyor ve dilini kem küm ile sökmeye çalışıyoruz?” diye çok yerinde bir soru sormuştu.

Uzunca bir cevabın içinden bir bölümü hatırlamak istiyorum.

“Hani o Matrix filmi sahnesini anımsarsınız; Neo karakteri gözlerinin acıdığından yakındır ve ona ‘ilk kez gördüğü, gözlerini kullandığı’ söylenir. Yani bunun gibi, yazılı olanın, üretilmiş olanın başka bir yönü de olabilir mi diye kaç kişi bakmaktadır bugün, olana, bitene? Bir de böyle bakmak lâzım bu konuya.

İnsanlar, bazı gerçeklerle karşılaşmak da istemiyor olabilirler. Sabırsız da olabilirler. Bu topluma kötü haber vermeyeceksin zaten. Hep güzel şeyler, iyi diziler olsun istiyor. Hatta, ‘güzel sanatlar’... Ne demek bu ? Onlarda o da yok ve kendi içinde plastik, kozmetik cerrahi de hep ‘güzel’e doğru gidiyor. Bana kalırsa, böyle bir yüzleşme eksikliği ile hareket eden bir kavram bu.” demiştim.

E. Z. *Son olarak da şunu sorayım: Son derece belirsiz bir biçimde akıp giden “bazı şeyler”, teknolojik olanaklar ile çözümlenip somut hale geldiğinde (örneğin “sinestezi”nin düşünceden ayrılıp aygıtlar ile somutlaştırıldığı gibi), soyut resmin arayışları hangi boyutlara ulaşabilir?*

K. S. Al sana bendeki bir çelişki daha... “Değişmeyen tek şey değişim” mottosuna inanan birisi olarak belki de eleştirilmesi gereken bir tavır içine giriyorum bazen.

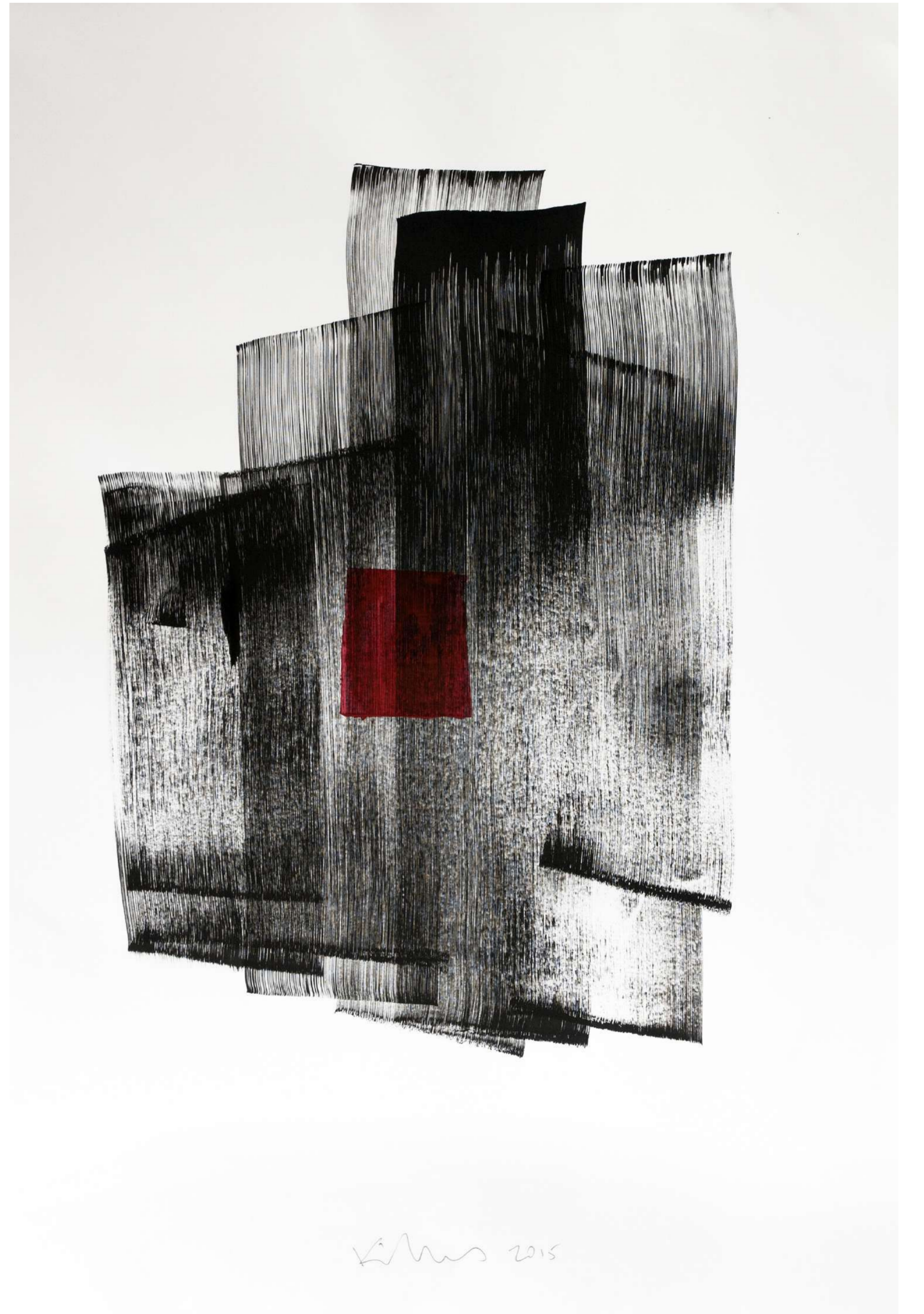
Her gün bir yeni teknolojinin servis edildiği bu süreçte soyut resim de bunlardan etkileniyor veya bu teknolojileri kullanıyor. Ben bu hale biraz da Picasso’nun “Önce kuralları tam bir profesyonel gibi öğrenin. Sonra onları bir sanatçı gibi kırın.” sözüne sığıyorum.

Birini hazmetmeden hemen terk edilen Apple pazarlamasına da karşı durmaya çalışıyorum. Bir başkası için değil (Ne eleştiririm, ne de karışırım) kendim için “Sutor, ne supra crepidam- Ayakkabıcı, ayakkabının daha yukarısı değil!” sözünü benimsiyorum.

Sinestezi kavramını yine zıt kavramı içinde değerlendirsem iki farklı şeyin birlik oluşturması olarak aldığımı söyleyebilirim. Ki bu durum beni Perception ve reality yani algılanan ve gerçek zıtlığına, karmaşasına veya birlikteliğine götürüyor. Bardağın yarısının doluluğundan ele alırsak “Contraria contrariis curantur- Zıtlar zıtlara iyi gelir.”

Emre’ciğim ben en son bir dip not ilave etmek istiyorum. Her sergi mekanımda o mekanın da bir rol model olduğunu ortaya koymaya çalışıyorum. Eksik’te, Utopia’da, Ayna’da vs. fakat en çok da Zamansız’da bunu yoğun bir şekilde hissettim. Zıt sergisini Galeri Siyah Beyaz insanlarına ilave olarak ama en çok Sevgili Faruk Sade ile gerçekleştirdim. Bu duygu birlikteliği senin sergi zamanından başlayıp bugünlere geldi. Düşünsene Galeri Siyah Beyaz’ın kuruluş yıldönümü günü bu sergiyi açıyoruz.

Zıt ise bir yandan benim yaşam biçimimi yansıtırken diğer yandan da Siyah – Beyaz ismi ile buluşuyor. ■

Interview: Emre Zeytinoğlu

An Interview on Kirkor Sahakoğlu's exhibition, "Opposite".

Emre Zeytinoğlu: *Let me first start with the following question: The contrast of ideas and concepts, but also their unity, show us what kind of a relationship there is between practical life itself and art?*

Kirkor Sahakoğlu: These contradictions are, for me, the very essence of life. They are indispensable in life. In other words, practical life creates its own chaos every day, every moment. Personally, I am not very systematical. I have always felt surrounded by a

ball of contradictions. This does not bother me at all. Let's go back to 2017. Let's remember my "Utopia" exhibition in Galata Greek Primary School. Let's discuss Heraclitus from a different perspective this time... "Unity and War of Opposites" of Heraclitus has been my starting point. A pillar of Heraclitus' metaphysics. In the idea of the war and unity of opposites, existence and non-existent are equally real, both true and identical.

The emergence, beginning and passing of things, their ending. People are born and die, for instance. Changes always occur between their birth and death; however, none of these changes are permanent and important like birth or death. While the starting point is the transition from non-existence to existence, the end point is the transition from existence to non-existence. In short, existence and non-existence are also in everything.

Starting from this point, Heraclitus says that everything contains opposites in itself. Everything that exists is a harmony of opposite poles. While harmony includes two opposite poles, it also shows a unity. Everything has its opposite inside and exists only thanks to its opposite pole. Thus, there is conflict at the center of everything.

Based on this conflict, when I stand in front of a canvas in the connection between practical life itself and art, the ends of constructing what to do, not knowing what to do and letting it flow, take over. I watch the fight, consistence, harmony and contrast play a role at the same time in the process of their own existence. This process, of course, lives with a random ritual.

E. Z. . *Depending on the first question, the following question can also be asked: How can you define the function of art in the face of life being squeezed into a constructed sociality and everything being tied to cliché rules and movements? To put it more clearly, does art have a therapeutic side or does it decipher life?*

K. S. Let me continue as in the first question. The choruses are deadly. Life is a real play, it has no rehearsal. I'm not a person who makes a travel plan for 3 years ahead. Did a person who lived a life without surprises really live this life? Risks bring us into existence. Well, does art cure or decipher this condition? I do not think it cures. Art is not a medicine. In my opinion, art is life itself, it is a way of life. Does it decipher? Yes. It deciphers to the eyes that know how to look and see. If we are talking about the painting of the non-existent rather than the painting of the existent, I think that, it reveals the invisible, the one hidden underneath. Milan Kundera's phrase "Only coincidence tells us something" is very indicative for me. I would also like to add something. It also gives us the chance to follow the cyclical rhythm of the existing forms hidden in this creation process.

İsimsiz/Untitled, 2021
tuval üzerine karışık teknik / mixed media on canvas
150 X 150 cm.

İsimsiz/Untitled, 2021
tuval üzerine karışık teknik / mixed media on canvas
150 X 150 cm.

E. Z. *If we think of examples such as music or abstract painting (by the way, we know that your paintings are always prone to the abstract), could this abstract attitude present a more effective action in emphasizing this contrast?*

K. S. Absolutely! Those days are far behind for me. The most interpretation you can make when painting an objectivity is to bring difference. However, everything is freer in abstract art. It is a journey from start to the end that no one can predict. This is of course also valid for music. Regardless of the notes, the “improvised” tones created at that moment, by adding the mood of that environment, create a magnificent result. We cannot go through the same water twice anyway, can we? Whether in plastic arts or music, only this abstract attitude gives us the required freedom.

E. Z. *Let's continue again with another question related to the previous ones: I know that besides your artistry, you also have a great affinity for music. So, can we talk about a principal connection between your own paintings and music?*

K. S. I can say that there is a tone hidden in each of my paintings. This tone, which is different in the painting of pain, passes into a different dimension in the painting of water. There is no need to necessarily have music around to feel these tones. This painting process is already a transformation itself. There is not just music. But while speaking about this, it is good to remind one thing. In 2015, I went to a Tigran Hamasyan concert in Hagia Irene. Tigran set out along with a small choir and familiar tunes, but he brought a wonderful improvisational interpretation in each piece. From the first minutes of the concert, I had passed into a different space. I remember constantly painting in my brain throughout the concert. Those notes I embedded in my brain, formed the “Passion” exhibition in 2019 at Milli Reasürans.

E. Z. *Actually, I always suspect that there is a difficulty that both you and other artists who have adopted an abstract attitude may face, which is: People have a habit of “seeing”, for example; a person looking at an abstract painting is trying to see some very concrete forms in it. Or, these concrete forms may appear in the painting by chance. Even sometimes a painter can unwittingly transfer certain forms that s/he sees around, to the abstract work. Do you agree with this, or what do you think?*

K. S. If we go back to Passion for a moment, Evrim Altuğ has asked a very spot-on question for his article in Duvar Gazetesi: “Is abstract still being abstained in Turkey? Moreover, in a place like Anatolia, which is considered to be the homeland of abstraction and symbolism, why do we feel as if we have met a tourist when we come across abstract paintings and try to understand its language hesitantly?”

I want to remember a part of a long answer. “You remember that Matrix movie scene; the character Neo complains that his eyes hurt and is told that he ‘sees for the first time, he is using his eyes’. In other words, how many people are looking

at what is happening, what is going on, to see if there is another aspect of what is written or produced? This is another aspect of this issue to be handled.

People may not want to face some facts. They may also be impatient. You should not give bad news to this society anyway. They always want to see good things, good series. Take, “fine arts”... for example, what does that mean? They do not have that either, and in itself, plastic and cosmetic surgery always leads to the “beautiful”. In my opinion, it's a concept driven by such a lack of confrontation.” I said.

E. Z. *Finally, let me ask this: When “some things” that flow in an extremely uncertain manner are resolved and concreted by technological means (for example, “synesthesia” is separated from thought and embodied with devices), what dimensions can the pursuit of abstract painting reach?*

K. S. Here's another contradiction in me... As a person who believes in the motto “The only constant is change”, I sometimes take an attitude that should perhaps be criticized.

In this process, where a new technology is served every day, abstract painting is also affected by or uses these technologies. In this environment, I take shelter in the following words of Picasso, “First, learn the rules like a pro, so you can break them like an artist.”

I am also trying to stand up against Apple marketing, which imposes abandoning without digesting. Not for anyone else (I neither criticize nor interfere), just for myself I adopt the following idea; “Sutor, neither supra crepidam- Shoemaker, not beyond the shoe!” If I consider the concept of synesthesia in terms of the opposite concept, I can say that, I take it as the unity of two different things. Which leads me to the contrast, confusion or unity of perception and reality. If we consider the glass half full, “Contraria contrariis curantur- Opposites are cured by opposites.”

Dear Emre, I would like to add a final footnote. In each of my exhibition spaces, I try to demonstrate that, that space is also a role model. In Eksik (Incomplete), in Utopia, in Ayna (Mirror), etc., but mostly of felt this intensely in Zamansız (Timeless). I realized my exhibition, Opposite, in addition to the people of Gallery Siyah Beyaz, but mostly with Dear Faruk Sade. This union of feelings started from the time of your exhibition and has come to present. Think about it, we are opening this exhibition on the day of Gallery Siyah Beyaz's founding anniversary.

While Opposite reflects my lifestyle, on one hand, it comes together with the name Siyah Beyaz, on the other hand. ■

İsimsiz/Untitled, 2018
tuval üzerine karışık teknik / mixed media on canvas
85,5 X 62 cm.

**SİYAH
BEYAZ**

Siyah Beyaz Sanat Galerisi

www.galerisiyahbeyaz.com / galerisiyahbeyaz@gmail.com

Ankara

Kavaklıdere Sokak No: 3/1-2, 06540 Çankaya, Ankara

T: +90 (312) 428 2641 +90 (312) 467 7234

İstanbul

Atatürk Oto Sanayi Sitesi, 2. Kısım 26. Sokak, Üst Kat No: 1051. Maslak / İstanbul

Çeviri / Translation: Esin Aykanat Avcı, Sercan Tekin